

DREPT PENAL. PARTEA SPECIALĂ

Infrațiuni contra persoanei. Infrațiuni contra patrimoniului

CURS UNIVERSITAR

Ediția a III-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic

București

-2026-

TITLUL I. INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI (ART. 188-227)	5
Aspecte comune categoriei infracțiunilor contra persoanei	5
CAPITOLUL I. INFRAȚIUNI CONTRA VIEȚII	19
Omorul	19
Omorul calificat	29
Uciderea la cererea victimei	48
Determinarea sau înlesnirea sinuciderii	53
Uciderea din culpă.....	59
CAPITOLUL II. INFRAȚIUNI CONTRA INTEGRITĂȚII CORPORALE SAU SĂNĂTĂȚII	68
Considerații generale privind infracțiunile contra integrității corporale și sănătății persoanei	68
Lovirea sau alte violențe	70
Vătămarea corporală	82
Lovirile sau vătămarile cauzatoare de moarte	92
Vătămarea corporală din culpă.....	98
Relele tratamente aplicate minorului.....	103
Încăierarea.....	107
CAPITOLUL III. INFRAȚIUNI SĂVÂRȘITE ASUPRA UNUI MEMBRU DE FAMILIE	112
Violența în familie.....	112
Uciderea sau vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă	119
CAPITOLUL IV. AGRESIUNI ASUPRA FĂTULUI	122
Întreruperea cursului sarcinii.....	122
Vătămarea fătului	126
CAPITOLUL V. INFRAȚIUNI PRIVIND OBLIGAȚIA DE ASISTENȚĂ A CELOR ÎN PRIMEJDIE	130
Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate	130
Împiedicarea ajutorului	134
CAPITOLUL VI. INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII PERSOANEI	137
Lipsirea de libertate în mod ilegal.....	137
Amenințarea	142
Șantajul	146
Hărțuirea.....	152
CAPITOLUL VII. TRAFICUL ȘI EXPLOATĂREA PERSOANELOR VULNERABILE	159
Sclavia.....	159
Traficul de persoane	162
Traficul de minori	171
Supunerea la muncă forțată sau obligatorie.....	177

Proxenetismul	181
Exploatarea cerșetoriei	187
Folosirea unui minor în scop de cerșetorie	191
Folosirea serviciilor unei persoane exploatare	193
Folosirea prostituției infantile	195

CAPITOLUL VIII. INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII

SEXUALE	198
Violul	198
Violul săvârșit asupra unui minor	208
Agresiunea sexuală	215
Agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor	223
Determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori	230
Actul sexual cu un minor – ABROGAT	233
Coruperea sexuală a minorilor	237
Racolarea minorilor în scopuri sexuale	240
Hărțuirea sexuală	243

CAPITOLUL IX. INFRAȚIUNI CE ADUC ATINGERE DOMICILIULUI ȘI VIEȚII

PRIVATE	246
Violarea de domiciliu	246
Violarea sediului profesional	252
Violarea vieții private	255
Divulgarea secretului profesional	261

TITLUL II. INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

CAPITOLUL I. FURTUL	266
Furtul calificat	269
Furtul în scop de folosință	278
Plângerea prealabilă și împăcarea	283

CAPITOLUL II. TÂLHĂRIA ȘI PIRATERIA

Tâlhăria	285
Tâlhăria calificată	292
Pirateria	300

CAPITOLUL III. INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI PRIN NESOCOTIREA

ÎNCREDERII (ART. 238 – ART. 248)	304
Abuzul de încredere	304
Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor	309
Bancruta simplă	313
Bancruta frauduloasă	316
Gestiunea frauduloasă	320
Înșelăciunea	325
Înșelăciunea privind asigurările	330
Deturnarea licitațiilor publice	333
Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile	337

CAPITOLUL IV. FRAUDE COMISE PRIN SISTEME INFORMATICE ȘI MIJLOACE DE PLATĂ ELECTRONICE (ART. 249 – ART. 252).....	341
Frauda informatică	341
Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos.....	347
Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos.....	352
CAPITOLUL V. DISTRUGEREA ȘI TULBURAREA DE POSESIE.....	355
Distrugerea	355
Distrugerea calificată	360
Distrugerea din culpă	361
Tulburarea de posesie.....	363
BIBLIOGRAFIE.....	367

INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI (ART. 188-227)**Aspecte comune categoriei infracțiunilor contra persoanei**

Viața, sănătatea, integritatea corporală, libertatea fizică, psihică, integritatea și libertatea sexuală, viața privată reprezintă valori fundamentale ale persoanei, protejate de normele dreptului penal, prin incriminarea faptelor care aduc atingere acestor valori protejate de Constituția României¹.

Astfel, având în vedere importanța acestor valori, atribute fundamentale ale omului, Codul penal român reglementează în Titlul I – Infracțiuni contra persoanei, în cuprinsul a 9 capitole, infracțiuni prin care se aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, menționate anterior².

Capitolele primului Titlu al Codului penal sunt structurate astfel:

- Infracțiuni contra vieții (art. 188-192);
- Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății (193-198);
- Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie (art. 199-200);
- Agresiuni asupra fătului (art. 201-202);
- Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie (art. 203-204);
- Infracțiuni contra libertății persoanei (art. 205-208);
- Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile (art. 209-217);
- Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale (art. 218-223);
- Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private (art. 224-227).

Observăm, în această sistematizare a capitolelor Titlului I al Codului penal, faptul că primele infracțiuni reglementate sunt cele contra vieții, apoi cele contra integrității corporale și până la cele îndreptate împotriva integrității domiciliului și vieții private, ceea ce relevă o ierarhie realizată de legiuitorul penal bazată pe importanța acestor valori pentru ființa umană³.

I. Condiții preexistente

1. Obiectul juridic principal sau generic este reprezentat de relațiile sociale privitoare la protecția persoanei prin apărarea atributelor sale fundamentale – viața, sănătatea,

¹ Constituția României reglementează drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, valori protejate prin incriminarea în Codul penal a faptelor îndreptate împotriva persoanei. Exemplificăm: art. 22 – Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică; art. 23 Libertatea individuală; art. 26 – Viața intimă, familială și privată, art. 27 – Inviolabilitatea domiciliului, art. 28 – Secretul corespondenței etc.

² Tudorel Toader, *Drept penal român. Partea specială*, Vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2019, p. 21; Vasile Dobrinioiu, Ilie Pascu, Mihai Adrian Hotca, Ioan Chiș, Mirela Gorunescu, Costică Păun, Maxim Dobrinioiu, Norel Neagu, Mircea Constantin Sinescu, *Noul Cod penal comentat. Partea specială*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 18; Alexandru Boroș, *Drept penal. Partea specială*, ed. 3, Ed. C.H. Beck, București, 2016, p. 21; Cristinel Ghigheci, Simona Anghel, *Fișe de drept penal pentru admiterea în magistratură și avocatură. Partea specială*, ed. a 8-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2025, pp. 1-168.

³ A se vedea Valerian Cioclei, *Drept penal. Partea specială I. Infracțiuni contra persoanei și infracțiuni contra patrimoniului*, Ed. C.H. Beck, București, 2019, p. 1. Autorul menționează o ierarhie relativă a atributelor fundamentale ale persoanei.

integritatea fizică și psihică, libertatea, viața privată etc. Așadar, prin incriminarea faptelor îndreptate împotriva persoanei, legiuitorul penal asigură protecția acestor drepturi și libertăți fundamentale.

Remarcăm faptul că în cazul infracțiunilor contra persoanei există situații în care se schimbă prioritatea protecției penale a valorilor sociale menționate în sensul că, de exemplu, primordial vor fi protejate relațiile sociale privitoare, de exemplu, la libertatea de deplasare a persoanei și adiacent sănătatea sau viața persoanei (cazul variantelor agravante ale art. 205 C. pen. – *lipsirea de libertate în mod ilegal*), în principal relațiile sociale patrimoniale și secundar viața sau integritatea corporală a persoanei (art. 233 C. pen. – *tâlghăria*), în principal libertatea sexuală a persoanei și subsidiar viața, integritatea corporală sau sănătatea persoanei (în cazul infracțiunii de *viol* prevăzută de art. 218 C. pen. atunci când infracțiunea este săvârșită prin constrângere, viol săvârșit asupra unui minor – art. 218¹ C. pen.).

Așadar, infracțiunile analizate pot avea și **obiect juridic secundar** care diferă în funcție de celelalte atribute fundamentale ale persoanei care sunt puse în pericol prin săvârșirea infracțiunilor din acest titlu. Exemplificăm în acest sens cazul infracțiunii de *relele tratamente aplicate minorului* – art. 197 C. pen. al cărei obiect juridic principal constă în relațiile sociale privitoare la integritatea fizică și sănătatea minorului, iar obiectul juridic secundar vizează relațiile sociale privitoare la obligația părinților sau a reprezentanților legali ai minorului care îl au în grijă, de a-i acorda posibilitatea unei evoluții psihice și unei dezvoltări fizice firești. În același sens, exemplificăm și cazul infracțiunii prevăzute la art. 198 C. pen. – *încăierarea* al cărei obiect juridic principal se referă la protecția atributelor fundamentale ale persoanei (viața, sănătatea, integritatea corporală), iar obiectul juridic secundar vizează ocrotirea ordinii și liniștii publice.

2. Obiectul material

Majoritatea infracțiunilor contra persoanei au **obiect material** care constă în **corpul persoanei în viață** (corpul minorului, corpul copilului nou-născut, corpul unui membru al familiei, corpul femeii însărcinate, corpul fătului, corpul persoanei aflate în primejdie sau a celei aflate într-o situație de pericol, corpul persoanei lipsită de libertate, corpul persoanei traficată, corpul persoanei violate etc.) asupra căruia se materializează activitatea infracțională (omor, omor calificat, uciderea la cererea victimei, lovirea sau alte violențe, relele tratamente aplicate minorului, agresiuni asupra fătului, întreruperea cursului sarcinii, vătămarea fătului, infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie, sclavia – dacă suntem în prezența unei constrângeri fizice, traficul de persoane – dacă suntem în prezența unei constrângeri fizice, traficul de minori, supunerea la muncă forțată sau obligatorie, proxenetismul și exploatarea cerșetoriei când există constrângere fizică, folosirea unui minor în scop de cerșetorie, folosirea serviciilor unei persoane exploatate, folosirea prostituției infantile, violul, agresiunea sexuală și actul sexual cu un minor.

Există și infracțiuni din categoria celor îndreptate împotriva persoanei **care sunt lipsite de obiect material** deoarece obiectul protecției juridice constă într-un drept subiectiv care nu poate fi materializat (amenințarea, șantajul – în cazul în care constrângerea nu este realizată prin constrângere fizică, hărțuirea, coruperea sexuală a minorilor – în cazul în care actele obscene nu se exercită direct asupra corpului minorului, racolarea minorilor în scopuri sexuale, hărțuirea sexuală, violarea de domiciliu, violarea sediului profesional, violarea vieții private, divulgarea secretului profesional).

3. Subiecții infracțiunii și participația penală

3.1. Subiectul activ al infracțiunilor contra persoanei poate fi, de regulă, orice persoană, dar există infracțiuni în cazul cărora subiectul activ trebuie să aibă o anumită calitate, fiind circumstanțiat sau infracțiuni în cazul cărora calitatea specială a subiectului activ determină încadrarea faptei într-una din variantele agravante. Astfel, ne vom afla în una dintre circumstanțele de agravare a omorului (omor calificat – art. 189 C. pen.), dacă subiectul activ este o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor – art. 189 alin. (1) lit. e); **membru de familie** în sensul extins, astfel cum este reglementat de art. 5 al Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice⁴, soțul/soția/concubinul/concubina, actual/actuală ori fost/fostă, prin exercitarea unui control sau dominații asupra victimei cu care s-a aflat sau se află într-o relație de căsătorie sau asemănătoare aceleia dintre soți – art. 189 alin. (1) lit. j)⁵; soțul/soția/concubina/concubinul/partenerul/partenera sau chiar o persoană care nu are calitatea de membru de familie în accepțiunea extinsă reglementată de Legea 217/2003, care ucide din răzbunare pentru refuzul celeilalte persoane/soț/concubin/partener de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți sau fostul soț/fostul concubin/fostul partener care ucide victima motivate de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea acesteia din relația asemănătoare aceleia dintre soți – art. 189 alin. (1) lit. l)⁶; determinarea sau înlesnirea sinuciderii – alin. (3)¹) o persoană care exercită sau pretinde că este îndreptățită să exercite control sau dominație asupra unui membru de familie, astfel cum este definit de art. 5 lit. b) și c) din Legea

⁴ Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice*) – republicare, M. Of. nr. 948 din 2020, cu modificările și completările ulterioare, <https://sintact.ro/#/act/16841626>, accesat pe data de 27.07.2026. **Art. 5 lit. b)** soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție și **lit. c)** persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul.

⁵ Această circumstanță de agravare a omorului a fost introdusă prin Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea fomicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 pct. 2, <https://sintact.ro/#/act/17047599>, accesat pe data de 27.07.2026. Potrivit Expunerii de motive a acestei legi: lit. j) se referă atât la situațiile de omor săvârșite asupra actualului/fostului soț sau concubin și, respectiv, actualei/fostei soții/concubine, indiferent de durata relației și de aspectul locuirii împreună a concubinilor. Această agravantă vizează, însă, nu doar existența unei astfel de calități, ci și asocierea unui comportament de control asupra victimei; pentru rațiuni similare se introduc agravante similare și la celelalte infracțiuni de violență fizică, <https://www.cdep.ro/proiecte/2026/000/40/2/em21.pdf>, accesat pe data de 27.07.2026.

⁶ Această circumstanță de agravare a omorului a fost introdusă prin Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea fomicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 pct. 2 <https://sintact.ro/#/act/17047599> (accesat pe data de 27.07.2026. Potrivit Expunerii de motive a acestei legi: lit. l) pedepsește mai aspru, distinct, uciderea motivată de răzbunare pentru împotrivirea la căsătoria/coabitarea forțată din cauza refuzului victimei de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți (așa cum este cunoscut că a acționat ucigașul Teodorei Marcu) ori motivat de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea din relația asemănătoare aceleia dintre soți, studiile în domeniu relevând ponderea foarte importantă a fomicidelor și a uciderei copiilor în scop de răzbunare față de soția sau partenera care intenționează să încheie relația sau a ieșit relativ recent din acea relație. Textul, însă, pedepsește orice persoană care ucide din acest motiv, nu doar pe acela care își dorește o relație sau să păstreze relația cu persoana ucisă, indiferent dacă victima este femeie sau bărbat. Dispoziții similare sub acest aspect se regăsesc și în Codurile penale francez și italian, <https://www.cdep.ro/proiecte/2026/000/40/2/em21.pdf>, accesat pe data de 27.07.2026.

nr. 217/2003, respectiv actual/ă sau fost/ă soț/soție, concubin/concubină; **ucidere din culpă**, dacă subiectul activ exercită, la momentul săvârșirii faptei, o profesie sau meserie sau efectua o anumită activitate reglementată de lege, uciderea din culpă se va încadra într-una din variantele agravante prevăzute de art. 192 alin. (2); în cazul infracțiunii de **relele tratamente aplicate minorului** – art. 197 C. pen., subiectul activ nu poate fi decât părintele sau orice persoană care are în grijă minorul; în cazul **infracțiunilor săvârșite asupra unui membru de familie**, subiectul activ trebuie să aibă calitatea de membru de familie în raport cu victima; în cazul infracțiunilor de trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile dacă subiectul activ are o anumită calitate – funcționar public, în cazul infracțiunilor de **trafic de persoane și trafic de minori**, părintele, tutorele sau curatorul în cazul infracțiunii de exploatare a cerșetoriei – se va reține o variantă agravantă a infracțiunii; subiectul activ în cazul variantei agravante a **infracțiunii de exploatarea cerșetoriei** este părintele, tutorele, curatorul sau persoana care are în grijă persoana care cerșește; în cazul infracțiunii de racolarea minorilor în scopuri sexuale, subiectul activ este o persoană majoră; subiectul activ în cazul violului asupra unui minor trebuie să fie, în anumite circumstanțe, major, să depășească vârsta minorului cu 5 ani sau să fie membru de familie cu minorul sau să aibă în îngrijire, ocrotire, educare, pază sau tratament minorul; în cazul infracțiunii de hărțuire sexuală, subiectul activ trebuie să se afle într-o anumită relației de muncă sau similară cu victima la momentul săvârșirii faptei; în cazul infracțiunii de divulgarea secretului profesional, subiectul activ este doar persoana care intră în posesia unor date sau informații confidențiale datorită profesiei sau funcției (funcționar public, medic, avocat, notar etc.)⁷.

În cazul infracțiunilor prevăzute de art. 188-191 și art. 193-195, dacă subiectul activ este major și săvârșește faptele în prezența unui minor, ne aflăm în prezența circumstanțelor agravante prevăzute de art. 195¹ C. pen.⁸, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege majorându-se cu o pătrime.

Participația penală (coautorat, instigare, complicitate) este posibilă în majoritatea infracțiunilor din acest Titlu, cu excepția infracțiunilor care au autor circumstanțiat unic, un autor căruia îi revine o obligație personală (coautoratul nu este posibil la infracțiunile de ucidere a nou-născutului săvârșită de către mamă, divulgarea secretului profesional) sau a infracțiunilor săvârșite prin viu grai – amenințare.

În cazul infracțiunilor săvârșite din culpă – uciderea din culpă și vătămarea corporală din culpă, este posibilă participația improprie prevăzută de art. 52 alin. (2) C. pen.: *cei care au instigat sau au ajutat cu intenție la comiterea faptei, vor răspunde pentru instigare sau complicitate la omor, iar autorul pentru ucidere din culpă*. În cazul în care uciderea a fost rezultatul culpei comune a mai multor persoane, fiecare persoană va răspunde pentru ucidere din culpă⁹.

⁷ Tudorel Toader, *op. cit.*, p. 22, p. 155; Valerian Cioclei, *op. cit.*, p. 150, p. 215, p. 218.

⁸ Art. 195¹ a fost introdus în C. pen. prin art. 6 pct. 6 din Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, <https://sintact.ro/#!/act/17047599>, accesat pe data de 3.08.2026.

⁹ *Idem*, *op. cit.*, p. 23; *idem*, *op. cit.*, p. 48.

În cazul infracțiunilor care au subiecți activi calificați, pentru existența coautoratului este necesar ca, la momentul săvârșirii faptei, fiecare autor să aibă calitatea cerută de textul legal.

În cazul infracțiunii de încăierare, este cerută condiția pluralității naturale sau ocazionale a subiecților activi.

Uciderea sau vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă nu poate fi săvârșită în forma coautoratului, subiecții activi care o determină sau o ajută pe mama nou-născutului să săvârșescă fapta, urmând a răspunde pentru instigare sau complicitate la infracțiunea de omor sau vătămare corporală, în varianta tip a infracțiunii de ucidere sau vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă sau, în cazul variantei atenuantei acestei infracțiuni, pentru instigare sau complicitate la infracțiunile de bază.

În cazul infracțiunii de **lăsare fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate**, participația penală nu este posibilă.

3.2. Subiectul pasiv

Subiectul pasiv al infracțiunilor contra persoanei poate fi, de regulă, orice persoană, dar există și infracțiuni în varianta tip sau agravantă care necesită circumstanțierea subiectului pasiv. Astfel, în cazul infracțiunii de omor calificat – art. 189 alin. (1) lit. g), subiectul pasiv trebuie să fie o femeie gravidă; art. 189 alin. (1) lit. j) – **membru de familie** în sensul extins, astfel cum este reglementat de art. 5 al Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice¹⁰, soțul/soția/concubinul/concubina, actual/actuală ori fost/fostă, cu care făptuitorul s-a aflat sau se află într-o relație de căsătorie sau asemănătoare aceleia dintre soți și asupra căruia/căreia este exercitat un control sau dominație pe care se fundamentează omorul – art. 189 alin. (1) lit. j)¹¹; soțul/soția/concubine/concubinul/partenerul/partenera sau chiar o persoană care nu are calitatea de membru de familie în accepțiunea extinsă reglementată de Legea nr. 217/2003 care este ucisă din răzbunare pentru refuzul său de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți; sau fost soț/fost concubin/fost partener asupra căruia sunt exercitate acte violente motivate de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea acestuia din relația asemănătoare aceleia dintre soți – art. 189 alin. (1) lit. l)¹²; în cazul

¹⁰ Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice*) – republicare, M. Of. nr. 948 din 2020, cu modificările și completările ulterioare, <https://sintact.ro/#/act/16841626>, accesat pe data de 27.07.2026. **Art. 5 lit. b)** soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție și lit. c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, actuali sau foști parteneri, indiferent dacă acestea au locuit sau nu cu agresorul.

¹¹ Această circumstanță de agravare a omorului a fost introdusă prin Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 pct. 2, <https://sintact.ro/#/act/17047599>, accesat pe data de 27.07.2026. Potrivit Expunerii de motive a acestei legi: lit. j) se referă atât la situațiile de omor săvârșite asupra actualului/fostului soț sau concubin și, respectiv, actualei/fostei soții/concubine, indiferent de durata relației și de aspectul locuirii împreună a concubinilor. Această agravantă vizează, însă, nu doar existența unei astfel de calități, ci și asocierea unui comportament de control asupra victimei; pentru rațiuni similare se introduc agravante similare și la celelalte infracțiuni de violență fizică, <https://www.cdep.ro/proiecte/2026/000/40/2/em21.pdf>, accesat pe data de 27.07.2026.

¹² Această circumstanță de agravare a omorului a fost introdusă prin Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea femicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte

infrațiunii de **ucidere la cererea victimei** – art. 190, subiectul pasiv nu poate fi decât o persoană care suferă de o boală incurabilă sau de o infirmitate gravă atestată medical, cauzatoare de suferințe permanente și greu de suportat; în cazul **determinării sau înlesnirii sinuciderii** – art. 191 alin. (2) – subiectul pasiv este un minor cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani sau o persoană cu discernământ diminuat; alin. (3) – un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani sau o persoană care nu putea să își dea seama de consecințele acțiunilor sau inacțiunilor sale ori nu putea să le controleze; alin. (3)¹ o persoană cu privire la care făptuitorul exercită sau pretinde că este îndreptățit să exercite control sau dominație, membru de familie, astfel cum este definit de art. 5 lit. b) și c) din Legea nr. 217/2003, respectiv actual/ă sau fost/ă soț/soție, concubin/concubină; art. 194 lit. d) – **vătămare corporală** – subiectul pasiv este o femeie gravidă; art. 197 – **relele tratamente aplicate minorului** – subiect pasiv nu poate fi decât minorul; în cazul infrațiunilor săvârșite asupra unui membru de familie, subiect pasiv trebuie să fie un membru de familie, iar în cazul infrațiunii de uciderea sau vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă, subiect pasiv este nou-născutul; infrațiunile din capitolul Agresiuni asupra fătului au ca subiect pasiv femeia însărcinată și fătul sau copilul născut viu; în cazul variantei agravante a infrațiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, subiectul pasiv trebuie să aibă calitatea de minor; în cazul infrațiunilor de trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile există și situații în care există cerința circumstanțierii subiectului pasiv: minor, persoană aflată într-o vădită stare de vulnerabilitate, persoană aflată sub autoritatea altei persoane; persoană aflată în imposibilitatea de a-și exprima voința, persoană cu dizabilități fizice sau psihice, victima traficului de persoane sau traficului de minori; și în cazul infrațiunilor din categoria celor îndreptate împotriva libertății și integrității sexuale sunt situații în care subiectul pasiv trebuie să fie circumstanțiat: **violul** – art. 218 alin. (3) lit. a) – persoana se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea paza sau tratamentul făptuitorului; lit. b) subiect pasiv este o persoană care este rudă în linie directă, frate sau soră cu agresorul; lit. c) – minor; aceleași calități sunt cerute și în cazul variantelor agravante ale infrațiunii de agresiune sexuală – art. 219 alin. (2) lit. a), b) și c); în cazul infrațiunilor de **viol săvârșit asupra unui minor**, agresiune sexuală săvârșită asupra minorilor și coruperea sexuală a minorilor, subiectul pasiv trebuie să fie un minor, iar în variantele agravante ale acestor infrațiuni, minorul trebuie să fie membru de familie al majorului, să se afle în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului etc.; în cazul infrațiunii de **hărțuire sexuală**, subiectul pasiv trebuie să se afle față de subiectul activ în cadrul unei relații de muncă sau unei activități

normative, M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 pct. 2, <https://sintact.ro/#/act/17047599>, accesat pe data de 27.07.2026. Potrivit Expunerii de motive a acestei legi: lit. 1) pedepsește mai aspru, distinct, uciderea motivată de răzbunarea pentru împotrivirea la căsătoria/coabitarea forțată din cauza refuzului victimei de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți (așa cum este cunoscut că a acționat ucigașul Teodorei Marcu) ori motivat de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea din relația asemănătoare aceleia dintre soți, studiile în domeniu relevând ponderea foarte importantă a femicidelor și a uciderei copiilor în scop de răzbunare față de soția sau partenera care intenționează să încheie relația sau a ieșit relativ recent din acea relație. Textul, însă, pedepsește orice persoană care ucide din acest motiv, nu doar pe acela care își dorește o relație sau să păstreze relația cu persoana ucisă, indiferent dacă victima este femeie sau bărbat. Dispoziții similare sub acest aspect se regăsesc și în Codurile penale francez și italian, <https://www.cdep.ro/proiecte/2026/000/40/2/em21.pdf>, accesat pe data de 27.07.2026.

similare; în cazul infracțiunii de divulgare a secretului profesional, subiectul pasiv este persoana care a încredințat date sau informații referitoare la viața sa privată, informații care au fost divulgate de către făptuitor¹³.

În cazul infracțiunilor prevăzute de art. 188-191 și art. 193-195, dacă subiectul activ este major și săvârșește faptele în prezența unui minor, ne aflăm în prezența circumstanțelor agravante prevăzute de art. 195¹ C. pen.¹⁴, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege majorându-se cu o pătrime¹⁵.

Pluralitatea subiecților pasivi va atrage încadrarea infracțiunilor din această categorie în variante agravante, pedeapsa fiind majorată. De exemplu, art. 189 alin. (1) lit. f) – omorul calificat săvârșit asupra a două sau mai multe persoane; art. 192 alin. (3) – uciderea din culpă; art. 196 alin. (4).

Există și cazuri în care pluralitatea de subiecți pasivi va atrage atâtea infracțiuni câte victime sunt, cu excepția acelor infracțiuni care au prevăzut expres în conținutul legal pluralitatea victimelor ca și variantă agravantă: de exemplu, infracțiunile contra integrității corporale sau sănătății, exceptând art. 196 alin. (4) care va angrena răspunderea pentru varianta agravantă a infracțiunii de vătămare corporală din culpă.

Pluralitatea subiecților pasivi și activi este o condiție esențială pentru existența infracțiunii de încăierare – art. 198 C. pen.

3.3. Situația premisă

Sunt infracțiuni în cazul cărora există o situație premisă, o realitate anterioară săvârșirii acțiunii infracționale, situație de care depinde însăși existența infracțiunii, lipsa acestei situații premisă conducând la o altă încadrare a faptei. De exemplu, în cazul infracțiunii de **omor calificat** [art. 189 alin. (1) lit. j)], situația premisă constă în existența unei relații de căsătorie sau a unei relații asemănătoare aceleia dintre soți; art. 189 alin. (1) lit. l) – situația premisă constă în existența, anterior săvârșirii faptei, a unei solicitări din partea autorului de încheiere a unei căsătorii sau de conviețuire într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți; **ucidere la cererea victimei – art. 190**, situația premisă constă în existența, înainte de săvârșirea faptei, a unei maladii incurabile, infirmități grave atestate medical, iar acestea să cauzeze victimei suferințe permanente și greu de suportat; **în cazul infracțiunii de determinarea sau înlesnirea sinuciderii – art. 191 alin. 3¹**, situația premisă constă în existența unei relații de căsătorie sau asemănătoare aceleia dintre soți; în cazul infracțiunii de **relele tratamente aplicate minorului**, situația premisă constă în relația părinte-copil ori relația juridică prin care minorul se află în grija făptuitorului; în cazul infracțiunii de **uciderea sau vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă**, situația premisă constă în preexistența unei nașteri recente care nu depășește 24 de ore; în cazul infracțiunii de **întreruperea cursului sarcinii**, situația premisă constă în existența unei sarcini; la infracțiunea de **vătămarea fătului**, situația premisă constă, pe de o parte în existența unui proces al nașterii, iar pe de altă parte în existența unei sarcini; în cazul **infracțiunilor**

¹³ Tudorel Toader, *op. cit.*, p. 249; Valerian Cioclei, *op. cit.*, pp. 7, 10, 39, 41, 47, 61, 66, 77, 88, 91, 99, 105, 110, 117, 121, 125, 131, 141, 150, 153, 162, 165, 168, 176, 179, 181, 186, 189, 202, 209, 215, 218, 228, 232.

¹⁴ Art. 195¹ a fost introdus în C. pen. prin art. 6 pct. 6 din Legea nr. 53/2026 pentru prevenirea și combaterea fomicidului și a violențelor care îl precedă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în M. Of. nr. 323 din 2026, cu modificările și completările ulterioare, <https://sintact.ro/#!/act/17047599>, accesat pe data de 3.08.2026.

privind obligația de asistență a celor în primejdie, situația premisă constă în existența unui pericol grav și iminent pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea persoanei; în cazul infracțiunilor de **violare de domiciliu și violarea sediului profesional** situația premisă se referă la preexistența unui domiciliu, respectiv a unui sediu profesional astfel cum sunt definite de legea penală; în cazul infracțiunii de **divulgare a secretului profesional**, situația premisă constă în existența unor date sau informații privind viața privată a unei persoane și care deși trebuiau să rămână secrete au fost divulgate de către o persoană în virtutea profesiei sau a funcției¹⁶.

În anumite situații, existența situației premisă va fi certificată prin expertiză medico-legală.

4. Latura obiectivă

Elementul material al laturii obiective se realizează printr-o varietate de acțiuni, dar și inacțiuni.

În cazul anumitor infracțiuni, precum determinarea sau înlesnirea sinuciderii; încăleirea, agresiuni asupra fătului, amenințarea, șantajul, hărțuirea, sclavia, traficul de persoane, traficul de minori, supunerea la muncă forțată sau obligatorie, proxenetismul, exploatarea cerșetoriei, folosirea unui minor în scop de cerșetorie, folosirea serviciilor unei persoane exploatate, folosirea prostituției infantile, violul, violul asupra unui minor, agresiunea sexuală și agresiunea sexuală asupra unui minor, coruperea sexuală a minorilor, racolarea minorilor în scopuri sexuale, hărțuirea sexuală, elementul material va consta într-o **acțiune**, fiind imposibil de realizat fapta prin inacțiunea făptuitorului.

Pot fi săvârșite **atât prin acțiuni, cât și prin inacțiuni**: omorul, omorul calificat, uciderea la cererea victimei, uciderea din culpă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, vătămarea corporală din culpă, relele tratamente aplicate minorului, uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă, vătămarea fătului, împiedicarea ajutorului, lipsirea de libertate în mod ilegal, violarea de domiciliu, violarea sediului profesional; divulgarea secretului profesional;

Unele infracțiuni pot fi săvârșite **doar prin inacțiune**, cum este cazul infracțiunii de lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate – art. 203 C. pen.

Urmarea imediată a infracțiunilor contra persoanei constă în punerea în pericol, vătămarea atributelor fundamentale ale persoanei care sunt protejate prin norma de incriminare. De exemplu, în cazul infracțiunilor contra vieții, urmarea imediată va consta în decesul victimei; în cazul infracțiunilor contra integrității corporale sau a sănătății, urmarea imediată se referă la cauzarea unei suferințe fizice sau îngrijiri medicale, la existența unei stări de pericol pentru integritatea fizică sau sănătatea persoanei, pentru dezvoltarea fizică firească intelectuală sau morală a minorului; în cazul infracțiunilor săvârșite asupra unui membru de familie, urmarea imediată constă în uciderea, producerea unei suferințe fizice sau psihice unui membru de familie, decesul copilului nou-născut; în cazul agresiunilor asupra fătului, urmarea imediată constă în oprirea evoluției cursului sarcinii, împiedicarea instalării vieții extrauterine, vătămarea integrității corporale a copilului, decesul copilului; în cazul infracțiunilor privind obligația de asistență a celor în

¹⁶ Valerian Cioclei, *op. cit.*, p. 39; George Antoniu, *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 20; Alexandru Boroi, *op. cit.*, p. 22; Tudorel Toader, *op. cit.*, p. 22.

primejdie, urmarea imediată constă în crearea unei stări de pericol pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea victimei; în cazul infracțiunilor contra libertății persoanei, urmarea imediată constă, în principal, în încălcarea libertății (de mișcare, psihice) persoanei, dar poate exista și decesul victimei ca urmare imediată prevăzută de varianta agravantă a infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal; în cazul infracțiunilor de trafic și exploatarea persoanelor vulnerabile, urmarea imediată constă în încălcarea libertății fizice și psihice a persoanei, precum și a demnității acesteia; în cazul infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, urmarea imediată constă, în principal, în încălcarea libertății sexuale a victimei sau de punerea în pericol a libertății sexuale; în cazul infracțiunilor care aduc atingere domiciliului și vieții private, urmarea imediată constă în încălcarea libertății persoanei de a avea un domiciliu sau un sediu profesional în care să își desfășoare viața sau activitățile profesionale fără nicio intruziune, precum și lezarea libertății persoanei prin încălcarea vieții private a acesteia sau prin divulgarea unor date confidențiale referitoare la viața privată a acesteia¹⁷.

Raportul de cauzalitate trebuie stabilit pentru fiecare infracțiune în cazul căreia legiuitorul prevede condiția existenței unor urmări materiale, a unui rezultat. În cazul infracțiunilor contra vieții, în cazul unor infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății, agresiunilor asupra fătului, a lipirii de libertate urmată de moartea victimei, a violului urmat de moartea victimei, legătura dintre acțiunile sau inacțiunile ce formează elementul material și moartea, vătămarea fizică sau psihică, vătămarea fătului sau a produsului concepției victimei etc., trebuie stabilită și dovedită pentru fiecare caz în parte.

În cazul infracțiunilor la care legătura de cauzalitate rezultă din însăși materialitatea faptei, aceasta nu mai trebuie stabilită: ex. – loviri sau alte violențe, infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie, unele infracțiuni contra libertății persoanei, traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private.

5. Latura subiectivă

Majoritatea infracțiunilor contra persoanei sunt săvârșite cu forma de vinovăție a **intenției, directă sau indirectă**.

Există și infracțiuni care sunt săvârșite cu forma de vinovăție a **culpei**, precum: uciderea din culpă, vătămarea corporală din culpă.

Praeterintenția este întâlnită în cazul unor infracțiuni sau a unor variante agravante al unor infracțiuni din această categorie: lovituri cauzatoare de moarte, întreruperea cursului sarcinii – art. 201 alin. (3); variantele agravante ale infracțiunii de încăierare – art. 198 alin. (2) și alin. (3); lipsirea de libertate urmată de moartea victimei, violul urmat de moartea victimei.

Este importantă determinarea formei de vinovăție cu care a acționat făptuitorul, atât pentru stabilirea încadrării juridice a faptei, cât și pentru individualizarea pedepsei.

¹⁷ Tudorel Toader, *op. cit.*, pp. 24, 29, 55, 58, 64, 96, 106, 119, 129, 156, 190, 237, 246; Valerian Cioclei, *op. cit.*, pp. 8, 62, 89, 101, 106, 122, 129, 151, 186, 233; Alexandru Boroi, *op. cit.*, p. 23; Vasile Dobrinou și colaboratori, *op. cit.*, pp. 22, 37, 41, 46, 53, 57, 62, 68, 73, 76, 86, 91, 103, 105, 109, 113, 118, 123, 126, 131, 136, 139, 145, 149, 156, 158, 171, 178, 183, 190, 197, 204, 207, 212, 217.